

GLOSA

NEWSLETTER UDRUGE OPĆINA U RH

BROJ 29

PROSINAC 2013

- Hrvatska do kraja 2018. godine mora uspostaviti održivi sustav gospodarenja otpadom
- Zmajlović: Gradovi i općine dosad nisu napravili dovoljno
- Križevci: svjetla točka hrvatskog gospodarenja otpadom
- Opasni otpad u Hrvatskoj

Jesmo li shvatili ozbiljnost situacije?

Poštovani čitatelji,
stvaranje posebnog broja Glose na temu gospodarenja otpadom rezultat je želje Udruge općina da svojem članstvu, ali i drugim zainteresiranim, osigura temeljitiji i precizniji uvid u trenutačnu situaciju u ovoj oblasti s dva aspekta: kreiranja zakona i propisa i njihova provođenja.

Ako treba odmah na početku donijeti ocjenu stanja, ona bi opisno izgledala otprilike ovako: jako kasnimo, skupo će nas koštati, kao građani ne shvaćamo problem dovoljno ozbiljno pa mu pristupamo indolentno, a stručnjaci, koji u većini odavno znaju što i kako treba poduzeti, ili su negdje u hodu izgubili integritet podržavajući političare u donošenju krivih odluka, ili su rezignirani. Među svima nama najmanje je entuzijastičnih, no to uskoro neće biti ni od kakvog značaja. Naime, radit ćemo ono što mo-

ramo i kako moramo: razdvajat ćemo otpad već u vlastitoj kući, reciklirati, značajno smanjiti uključenost ljudskog faktora u proces uporabe (ponovnog iskorištanja određenih vrsta otpada) i povećati prisutnost strojeva... Austrija nam može biti uzor jer je daleko došla u racionalnom gospodarenju otpadom. Za to joj je trebalo 25 godina. Kažu da bi nama sad moglo biti dosta 5 do 7. U Austriji u sektoru zbrinjavanja otpada radi 31.000 ljudi, u Hrvatskoj 6000-7000. Je li ovo uspoređivanje zastrašujuće jer pokazuje koliko kasnimo ili možda utješno jer ostavlja prostor za modernizaciju, učenje na tuđim iskustvima, otvaranje radnih mesta?

Ne gledajmo samo stvari koje nam ne idu u prilog. Uzmimo primjere najbolje hrvatske prakse – gradove Križevce i Crikvenicu. Tamoljudi brinu o otpadu već nekoliko godina i tvrde, bar pred kam-

erama, da su se lako navikli i postalo im je normalno da ga sortiraju. Ili primjer najveće zagrebačke stambene zgrade, Mamutice u Travnom, gdje su stanari bili dijelom pilot-projekta i u stvorenim okolnostima smanjili otpad za prosječno 10-15 posto time što su ga prije toga razdvajali. Inače Grad Zagreb debelo kasni u ovoj oblasti: nema reciklažnih dvorišta, ne prikuplja se organski otpad (bio-otpad čini 40 posto ukupnog otpada i Europa inzistira da se to reciklira jer se truljenjem stvara metan koji ugrožava atmosferu) i zato će do kraja 2013. biti postavljeni kontejneri za bio-otpad. Kao što je poznato Zagreb je svojedobno odustao od vlastite spalionice (jer joj ne bi mogao iskoristiti kapacitete pa bi se smeće uvozilo, a reciklaža potpuno demotivirala), Jakuševac se mora zatvoriti do 2018. i sanacija je započela, a otpad će se zbrinjavati u mehaničko-biološkom postrojenju u Resniku. Zagreb ne spominjemo slučajno: visoki državni dužnosnici misle da je način na koji se ponaša glavni grad važan jer tu nastaje 300.000 tona otpada godišnje pa grad služi kao primjer svima ostalima. Ocjena da se kasni u svemu i da su donošene krive odluke danas malo kome nešto znači...

Statistika je po običaju nesmiljena: neobrađenog otpada u RH ima 92 posto, prosjek u EU je 37%, Njemačka, Austrija ili Nizozemska imaju samo 2 posto,

Danska i Švedska uvoze otpad... Izgleda nedostizno? Cilj je da Hrvatska do 2020. obrađuje 50 %, a Čakovec je već dostigao 40 posto!

Novi Zakon o državnom gospodarenju otpadom stupio je na snagu 22 dana nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji koja nam u oblasti gospodarenja otpadom donosi nove, skupe obveze. Skupe zato što ih se nismo latili na vrijeme, a da ne govorimo o tome da smo, brinući o otpadu, mogli zapošljavati i odavno početi zarađivati. Ovako ćemo još jednom morati plaćati ceh svog neznanja, neodgovornosti i neozbiljnosti. Ne čudi što je akcija inspekcije Ministarstva zaštite okoliša intenzivirana krajem studenog 2013. - došao je zadnji čas za discipliniranje svih aktera u lancu zbrinjavanja otpadom. Sljedećih ćemo mjeseci sigurno svakodnevno svjedočiti prebacivanju odgovornosti s najviših na lokalne organe vlasti i obrnuto. Aktualni inspekcijski nadzor nekima izgleda kao preventivno prebacivanje odgovornosti na lokalnu samoupravu, no jedno je sigurno: svi će se uzvрpoljiti kad počnu pristizati kazne proistekle iz zakonskih obveza preuzetih ulaskom u EU koje se kreću u rasponu od 10 do 100 tisuća eura dnevno! Sjećamo se kako je ove godine Napulj mjesecima bio zatrpan smećem. Epilog je 60 milijuna eura kazne koju će taj grad platiti Bruxellesu, a sad smeće s juga Italije odvozi vlakovima

u Njemačku (koja se pokazala kao jeftiniji ponuditelj od talijanskih gradova) i plaća 160 eura po toni za zbrinjavanje.

Na suradnju na ovom newsletteru pozvali smo Ministarstvo zaštite okoliša misleći da je njima korisna svaka platforma za komunikaciju s građanima, pogotovo ona koja dopire do brojnih korisnika i besplatna, poput naše u Udrži općina, te da će državno tijelo i putem nas objasniti probleme i rješenja, reći kome se jedinice lokalne samouprave mogu obratiti za pomoć u tumačenju propisa, o edukaciji, o formiranju odlagališta i reciklažnih dvorišta, dati saznanja iz inspekcijskih nalaza koja će drugima biti putokaz što ne činiti. Unatoč entuzijastičnim najavama, sve što smo dobili jest jedna novinska kartica općenitog teksta kojeg objavljujemo (a i na to je trebalo podsjećati, čekati dva tjedna). Razočarani smo.

Uspješnu suradnju ostvarili smo s nekim drugim osobama i institucijama uključenima u gospodarenje otpadom. Dijana Mijač Dretar, voditeljica sustava kvalitete i zaštite okoliša u Komunalnom poduzeću Križevci d.o.o. ispisala je retke o uspjehu križevačkih građana i tamošnje komunalne tvrtke zbog čega su prvi u državi. Ekspertica Milena Radošević bavila se Kaštijunom i opasnim otpadom, ali i iskustvima Danske, Belgije i Nizozemske, a saborska zastupnica Mirela Holy, koja slovi kao vrsna poznavateljica problema-

tike onečišćenja i gospodarenja otpadom, iznijela nam je svoje prilično crne ocjene i zaključke pritom najviše optužujući politiku i političare.

Svjesni smo da je ovaj newsletter više nego skromni doprinos suštini problema gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, ali pretpostavljamo da predstavlja dokaz da je lokalna samouprava zainteresirana za suradnju svih nadležnih institucija, da potvrđuje pravilo kako je edukacija najbolji put za osvještavanje problema kod građana te da se svi, baš svi moramo uključiti u njegovo rješavanje.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Hrvatska do kraja 2018. godine mora uspostaviti održivi sustav gospodarenja otpadom

Novosti u sustavu gospodarenja otpadom temelje se na jednoj, najvažnijoj činjenici: Republika Hrvatska do kraja 2018. godine mora uspostaviti održivi sustav gospodarenja otpadom. Do tada sva odlagališta otpada moraju biti sanirana i usklađena, a sva neusklađena zatvorena. To pretpostavlja i da do tada mora funkcionirati sustav i centri za gospodarenje otpadom, izgrađene pretovarne stanice, osigurano funkcioniranje selekcije otpada na mjestu nastanka i ojačan sustav skupljača i oporabitelja otpada. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom koji je stupio na snagu u srpnju 2013. godine uvedene su promjene u dosadašnjoj regulativi koje se odnose i na jedinice lokalne samouprave.

Obveza jedinica lokalne samouprave je osiguravanje komunalne javne usluge: prikupljanje komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje posebnih kategorija otpada poput otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog otpada, u rokovima i prema ciljevima propisanim Zakonom o održivom

gospodarenju otpadom, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu kao i uklanjanje tako odbačenog otpada. Jedinice lokalne samouprave dužne su donijeti plan gospodarenja otpadom koji se donosi na razdoblje od šest godina, a on, među ostalim, sadrži popis projekata važnih za izvršenje Plana.

..... NA RASPOLAGANJU SREDSTVA IZ FONDA

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost sufinancira nabavu opreme za zelene otoke, posuda za odvojeno prikupljanje otpada i komunalnih vozila. Mogu se dobiti i sredstva za izgradnju reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica. Samo od lipnja 2013. godine Fond je sufinancirao 110 projekata nabave komunalne opreme za selektivno razdvajanje otpada sa 28 milijuna kuna i 85 projekata nabave komunalnih vozila sa 56,7 milijuna kuna.

U tijeku je realizacija projekata izgradnje žčgo-a Marišćina i Kaštijun koji se financiraju europskim sredstvima iz IPA fondova kroz Operativni program „Okoliš“, kao i priprema dokumentacije za drugu fazu projekta Bikarac. Do konca godine očekuju se rezultati studije izvodivosti za istočnu Hrvatsku koju je naručilo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i čiju izradu financira Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Fond sufinancira i brojne sanacije odlagališta te gradnju centara za gospodarenje otpadom. Nacionalni ciljevi i rokovi u gospodarenju otpadom navedeni su u Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, a sve jedinice lokalne samouprave proporcionalno su odgovorne za njihovo izvršenje te su ih stoga dužne ugraditi u planove gospodarenja otpadom. Za ostvarenje ciljeva morat će raditi na uspostavi sustava u skladu s hijerarhijom gospodarenja otpadom koja propisuje obvezu smanjivanja i sprječavanja nastanka otpada. Za izvršenje obveza, svaki grad i općina u Hrvatskoj morat će uesti strogu selekciju otpada. Potrebno je stoga osigurati reciklažna dvorišta, mobilne jedinice i spremnike te uslugu prijevoza glomaznog otpada na zahtjev korisnika.

Uvedene su i novine u inspekcijskom nazoru, kao i upravnom nadzoru, pa po novome i čelnici jedinica lokalne samouprave mogu biti sankcionirani ukoliko u radu ne postupaju u skladu sa zakonom.

(Irena Relić, voditeljica odjela za pripremu projekata u Službi za pripremu i provedbu EU projekata Sektora za EU u MZOP-u)

Mihael Zmajlović, ministar zaštite okoliša i prirode:

Gradovi i općine dosad nisu napravili dovoljno

Hrvatska je po pitanju otpada zadnjih desetak godina zapravo zaspala i sustavom se nitko nije ozbiljno bavio što je rezultiralo činjenicom da se u području gospodarenja otpadom nižu optužnice i afere. Ministarstvo je krenulo u akciju s odlagalištima jer su ona temelj odlaganja otpada. Moramo srediti odlagališta jer dok god bude jeftino i jednostavno odlagati otpad, dotad cijeli sustav neće funkcionirati. Dionici koji se bave posebnim kategorijama otpada također su uključeni. Dok god bude jednostavno i jeftino odlagati otpad, dotad sustav neće funkcionirati.

Proizvođači po principu „onečišćivač plaća“ moraju skrbiti o tome što će se dogoditi s njihovim proizvodom kad on postane otpad – oni svoju obvezu ispunjavaju tako da uplate naknadu u Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, a Fond onda organizira skupljanje tog otpada i njegovo odlaganje. Tu je važno pitanje cijene po kojoj Fond prodaje ambalažni otpad, a drugi korak je efikasnost sustava, isplaćivanje subvencija i naknada svakom pojedinom dioniku u sustavu. Sad sustav ovisi o ljudskom faktoru, a cilj je automa-

tizirati procese i svesti mogućnost malverzacije i zlouporaba na najmanju mjeru odnosno iskorijeniti je. Nema koncesija, nema povlaštenih, nema monopola, uvodi se liberalizacija, tržiste i konkurenca će regulirati funkcioniranje sustava. Želimo spriječiti malverzacije brojanjem, želimo uvesti tržišne cijene...

Dali smo zakonodavni okvir s jasnim ciljevima i obvezama, ali praksa pokazuje da lokalna samouprava, gradovi i općine, nisu napravili dovoljno. Možda nisu imali jasne zakonske okvire, možda nisu imali novaca, ali je također poznato da ih nitko nije kontrolirao. Ništa se nije napravilo 10 godina. Sad je prvi put inspekcija izašla na teren i rekla - dosta. Do srpnja 2014. sve jedinice lokalne samouprave moraju omogućiti građanima selekciju otpada na kućnom pragu i vidimo da su svi ozbiljno shvatili tu obvezu pa kreću u nabavu opreme. Ne možemo očekivati čuda u ispunjavanju obveza do kraja godine jer smo u tom slučaju već trebali imati izgrađenih barem pola od ukupnog broja regionalnih odnosno županijskih centara za zbrinjavanje otpada, a mi sljedeće godine završavamo tek prva dva!

(HRT, Fokus - 4.11.2013.)

Sven Müller, direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost:

U skupljanju i brojanju gubilo se čak do 50 posto ambalaže

Oporaba je iskorištavanje ambalažnog otpada i njegova reciklaža s ciljem stvaranja nove sirovine, podsjetio je novoimenovan direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost Sven Müller na HRT-u 4.studenoga 2013. Objašnjavajući kako sustav treba motivirati sve čimbenike na skupljanje i dovoženje sirovine do oporabitelja. Trenutno u Hrvatskoj 30 kontrolora nadgleda brojanje ambalaže jer tu najlakše dolazi do zlouporabe. Previše toga ovisi o ljudskom faktoru, pa je automatizacija poželjna u što većem dijelu procesa, kaže Müller. Cijene uporabe morat će se sniziti odnosno uskladiti, ali ni to nije problem, problem je što puno sirovine ide mimo sustava – u sakupljanju i brojanju izgubi se čak do 50 posto ambalaže. Jedinice lokalne samouprave moraju građanima i kućanstvima ponuditi infrastrukturu za odvojeno prikupljanje otpada i za godinu dana stanje se može popraviti, kako pokazuje iskustvo, za 15-20 posto. Tu nas pritiče i EU: do kraja 2013. moramo smanjiti količinu otpada za 25 posto na odlagalištima u odnosu na 1997. U protivnom nam prijeti plaćanje kazni koje

sežu i do 100.000 eura. (Italija je, primjerice, dužna 60 milijuna eura za kazne).

Müller u medijima naglašava važnost sanacija odlagališta otpada u kontekstu cilja da se do 2018. godine zatvore sva neusklađena odlagališta. Od tristotinjak odlagališta u Hrvatskoj sanacija je završena za njih nešto više od stotinu, a oko pedeset odlagališta je u tijeku sanacija. Ukupna vrijednost svih sanacija procijenjena je na oko 2,7 milijardi kuna od kojih Fond sufinancira nešto manje od 1,5 milijardi. Direktor Fonda ističe kako je od dodijeljenih sredstava Fond isplatio tek jednu trećinu što govori da je prijavljeno premalo projekata za sanaciju!

(HRT, Fokus - 4.11.2013.)

Hrvatska statistika otpada

Svaki je stanovnik Republike Hrvatske u 2010. godini proizveo nešto više od jednog kilograma otpada dnevno, stoji u Izvješću o komunalnom otpadu koje je izradila Agencija za zaštitu okoliša. Vidi se da količina nastalog komunalnog otpada ovisi o stupnju urbanizacije, životnom standardu građana te o dobrim i lošim navikama potrošača. Posljednjih su godina u razvijenim evropskim zemljama količine te vrste otpada na otprilike istoj razini, što je rezultat već tradicionalnog odvajanja otpada i recikliranja. I u RH je odvojeno sakupljanje u porastu, osobito nakon uvođenja sustava za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (ambalažni otpad, električni i elektronički).

Ilustracija prema podacima za 2010. godinu:

- Količina ukupno proizvedenog komunalnog otpada u RH: 1,63 milijuna tona
- Ukupno proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku u RH: 367 kilograma
- Prosjek zemalja Europske unije: 500 kg po stanovniku
- Broj odlagališta u RH: 148
- Broj tvrtki koje skupljaju otpad u RH: 213 (Eko revija - Newsletter Fonda za zaštitu okoliša, br.33/2013)
- Količine odvojeno skupljenih vrsta za oporabu: nešto više od jedne trećine
- Količina biorazgradivih vrsta (zeleni otpad, otpad iz kuhinja, papir i karton i sl.) u ukupnom komunalnom otpadu: 1,012 milijuna tona (62%)
- Količina biorazgradivog komunalnog otpada koji u RH završi na odlagalištu: 96% od ukupno proizvedenog

Stručnjaci kažu da će pravi izazov biti dostizanje cilja postavljenog Europskom direktivom o odlaganju prema kojemu se do 2014. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta treba smanjiti na 75% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada proizведенog 1997. Godine, koji iznosi 567 131 tona. Unaprjeđivanju sustava gospodarenja komunalnim otpadom a time i smanjenju količina komunalnog otpada na odlagalištima pridonose aktivnosti na prevenciji nastanka otpada, razvoj sustava odvojenog sakupljanja, razvoj infrastrukture za gospodarenje komunalnim otpadom (Centri za gospodarenje otpadom) kao i informiranje javnosti o važnosti odvajanja iskoristivih materijala iz otpada na mjestu nastanka.

(Eko revija - Newsletter Fonda za zaštitu okoliša, br.33/2013)

Proizvedeni komunalni otpad, po stanovniku

Izvor: AZO

Ukupno je u 2011. godini proizvedeno 1 645 295 tona komunalnog otpada, što znači da je svaki stanovnik Republike Hrvatske proizveo 371 kg otpada godišnje odnosno 1 kg dnevno.

Količine odloženog biorazgradivog otpada u odnosu na propisane ciljeve

Izvor: AZO

Mirela Holy, saborska zastupnica i bivša ministrica okoliša:

Puno posla, malo vremena i premalo političke volje da se dosegnu ciljevi u gospodarenju otpadom

Građani ne žele otpad u svojoj blizini pa blokiraju i dobre projekte gospodarenja otpadom, komunalna poduzeća idu linijom manjeg otpora i ne rade ništa da bi poboljšala situaciju, lokalni političari ponašaju se kalkulantski

Kad govorimo o općem znanju i razumijevanju važnosti gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, kako biste ocijenili razinu koju su dosegli njeni građani? Čemu treba zahvaliti ako je visoka (zadovoljavajuća), koga ili što treba kriviti ako je nedostatna?

Nikada ne volim donositi generalne zaključke jer su ljudi u svakom društvu jako različiti, pa tako u Hrvatskoj imamo ljudе koji su jako okolišno osviješteni i vrlo savjesno i odgovorno postupaju s

otpadom, odvajajući različite frakcije otpada, odlažući ih u za to predviđenim spremnicima ili u reciklažnim dvorištima. Činjenica jest da postojanje komunalne infrastrukture koja omogućava selektiranje otpada u neposrednoj blizini mjeseta za stanovanje pozitivno utječe na navike selektiranja otpada no takve je infrastrukture drastično malo u Hrvatskoj. Nažalost, upravo ta činjenica, kao i to što se odvoz otpada u većini jedinica lokalne samouprave ne naplaćuje po količini ili volumenu, Hrvatsku postav-

lja na samo začelje Europe u području gospodarenja otpadom. Za promjenu sadašnjeg neprihvatljivog stanja morat ćemo puno učiniti i u području izgradnje infrastrukture primarne selekcije, i u smislu modela naplate odvoza otpada, ali i u smislu edukacije i senzibiliziranja stanovništva.

S obzirom na događaje u prošlosti vezane za grubo kršenje zakona u oblasti gospodarenja otpadom od strane institucija (jer ne funkcionira

HOLY: Već sljedeće godine plaćat ćemo sankcije zbog kršenja EU direktive o odlagalištima odnosno zbog toga što do kraja 2013. nismo za 25% smanjili količinu bio-otpada koji odlažemo na odlagališta u odnosu na referentnu 1997. godinu

sustav korekcije), ali i političara, mislite li da danas ima više vjerodostojnosti u kreiranju i provođenju zakona?

Nažalost, ne vidim neke pozitivne promjene u ovom smislu.

Što biste, uspoređujući, ocijenili kao najteži ili teško rješiv problem u ovoj oblasti u Hrvatskoj odnosno ima li nešto u čemu smo dobri? Zaostajemo li za državama EU-a i hoćemo li stići primjeniti sve europske regulative bez kašnjenja odnosno sankcija?

Već sljedeće godine plaćat ćemo sankcije zbog kršenja EU direktive o odlagalištima odnosno zbog toga što do kraja 2013. nismo za 25% smanjili količinu bio-otpada koji odlažemo na odlagališta u odnosu na referentnu 1997. godinu. U medijima se kao pozitivan primjer često isticao sustav gospodarenja PET ambalažom dok nije postalo javno poznato da je taj sustav skup, ekonomski neodrživ, potpuno netransparentan i koruptivan. Nije bolja situacija ni u drugim područjima gospodarenja tzv. posebnim kategorijama otpada. Kao ministrica najviše sam otpora od lobija doživjela upravo u području gospodarenja posebnim kategorijama otpada, tu je najviše kriminala i korupcije i potpune nespremnosti za reforme u pravcu uspostave transparentnog tržišnog modela putem burze otpada i uspostave tzv. recovery organizacija.

Možete li pojasniti precizno do kojih rokova što moramo učiniti vezano za europske direktive u upravljanju otpadom, a gdje smo dosad došli. Kolike će biti finansijske kazne za pojedinačne prekršaje, za koje konkretne slučajevе i kad će stići na naplatu?

U području gospodarenja otpadom imamo vrlo ambiciozne ciljeve koje moramo ispuniti. Hrvatska se obvezala uspostaviti cijeloviti sustav gospodarenja otpadom za što je osigurala prijelazno razdoblje do kraja 2018. godine. Usputnica cijelovitog sustava gospodarenja otpadom usko je povezana sa sanacijom svih postojećih odlagališta. Paralelno s navedenim, do kraja 2020. godine dužni smo postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagalištima u cilju ostvarivanja tražene razine od najviše 35% udjela mase biorazgradivog komunalnog otpada u odnosu na 1997. godinu. Do 2015. moramo uspostaviti sustav primarne selekcije cijelog niza korisnih vrsta otpada. Puno posla, malo vremena i premašno političke volje da se ti ciljevi dosegnu.

Čudi li vas dvojako ponašanje hrvatskih građana – svi proizvode otpad, a nitko ga ne želi odlagati „u svom dvorištu“. Ima li primjera dobre prakse, gdje je stanje najgore i zašto?

Dobre prakse imamo u Čakovcu i na Krku, i to je manje-više sve. U većini drugih

gradova i općina situacija je otužna. Odgovornost za takvo stanje dijele svi – i građani koji ne žele ni na koji način otpad u svojoj blizini pa blokiraju i dobre projek-

te gospodarenja otpadom, i komunalna poduzeća koja idu linijom manjeg otpora i ne rade ništa da bi poboljšala situaciju, i lokalni političari koji se ponašaju kalkulantski, svjesni da je politički riskantno krenuti u rješavanje problema s otpadom, i državni političari koji stalno prebacuju odgovornost na druge.

Što mislite o načinu provedbe Zakona o otpadu donesenog još 2008. koji je tražio da se kao kriterij količine otpada može uzeti jedinica mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva, pa se to, znamo, nije provodilo nego se uzimala kvadratura stana. Sad u 2013. imamo

Zakon o održivom gospodarenju otpadom i on opet propisuje da je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Vidimo da se zakon opet ne primjenjuje. Tko treba voditi evidenciju i hoće li netko biti sankcioniran? Naime, kazne su velike, a unatoč tomu Grad Zagreb je 27.11. izglasao odgodu...

Kao ministrica istraživala sam mogućnost političkog sankcioniranja političara koji ne odrade ovaj iznimno važan komunalni posao. Nažalost, ta ideja nije naišla na plodno tlo u drugim ministarstvima koja bi takvu odluku kroz svoje zakone trebala provesti. S obzirom da političari ne plaćaju za svoje propuste iz svoga džepa, nego novcem poreznih obveznika, nisam pretjerano optimistična. Užasno nam nedostaje osjećaj političke odgovornosti, a bez konkretnih sankcija samo apelima nećemo puno postići. Takva je, moram sa žaljenjem primjetiti, većina hrvatskih političara.

Rezultati programa IPA i pilot-projekta u Zagrebu

Operativni program za zaštitu okoliša iz programa IPA od 2007. do 2013. godine Hrvatska je imala na raspolaganju 42,4 milijuna eura za otpad. Dosad je za projekte županijskih centara za gospodarenje otpadom primorsko-goranske, odnosno Istarske županije (Marišćinu i Kaštiju) te za izradu dokumentacije za sanaciju Jame Sovjak u zaleđu Rijeke, pune tekućeg

opasnog otpada) ukupno dodijeljeno 41,75 milijuna eura. U svrhu korištenja strukturnih fondova EU pripremaju se i projekti gospodarenja otpadom poput centra Piškornice za županije sjeverozapadne Hrvatske, Biljana Donjih u Zadarskoj te drugu fazu Bikarca u Šibensko-kninskoj županiji. U sklopu pilot-projekta odvojenog skupljanja otpada koji je Zagrebački

holding - podružnica Čistoća provodio na području dijela Dubrave, u Zapruđu i na Kajzerici te u Voćarskoj ulici, od ožujka do kraja prosinca 2012. godine 7769 kućanstava prikupilo je 91,48 tona papira, 16,9 tona stakla i 20,36 tona plastike. Zagrebački holding izvjestio je kako je istodobno 1687 kućanstava iz glasovite "Mamutice" u Ulici Božidara Magovca

u Travnom od svibnja do kraja prosinca 2012. godine prikupilo 10,78 tona papira, 4,93 tone stakla, 7,67 tona plastike te 17,76 tona biootpada.

Križevci - svjetla točka hrvatskog gospodarenja otpadom

Kako je postignuto smanjenje volumena odloženog otpada na odlagalištu za 25 posto, kako se količina izdvojenog papira iz kućanstava povećala za 90 posto i kako se građani griju na biootpad. Edukacija kao ključ uspješnosti.

U nastojanju što većeg iskorištavanja korisnog otpada i smanjenja količine otpada na odlagalištu, a time i smanjenje troškova odlaganja, križevačko Komunalno poduzeće d.o.o. u ožujku 2010. godine započelo je s projektom odvojenog skupljanja korisnog otpada na mjestu nastanka. Sustav izdvojenog skupljanja korisnog otpada na mjestu nastanka definiran je na način da je svim pravnim i fizičkim osobama, a radi se o 7.000 korisnika na području grada Križevaca i okolnih naselja, dodijeljena dodatna posuda u koju se odlaže papirna i kartonska ambalaža, plastične vrećice, plastične boce, PVC folija, tetrapak ambalaža, limenke, konzerve itd.

Izdvojeni korisni otpad prikuplja se jednom mjesечно i odvozi u pogon za sortiranje otpada gdje se sortira po frakcijama (vrstama otpada), a potom balira i predaje na daljnju uporabu. Ovakvo je procesuiranje rezultiralo smanjenjem vol-

umenja odloženog otpada na odlagalištu za 25 %, dok se količina izdvojenog papira iz kućanstava povećala za 90%.

Pogon za sortiranje otpada grijе se biomasom skupljenom na području grada Križevaca. U suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost nabavljen je mobilni sjekač drvene mase pomoću kojeg organizirano drobljenje granja i ostalog drvenog materijala dobitvenog od građana prema pripremljenom rasporedu.

Kroz organizirano skupljanje i samostalni dovoz biootpada u reciklažno dvorište, štogađani samičine, kao i putem izdvajanja biootpada iz tehnološkog otpada iz drvene industrije, osigurava se dovoljna količina sirovine potrebne za proizvodnju toplinske energije.

Prikupljen i izdvojen biootpad koristi se za grijanje postrojenja za sortiranje otpada putem toplovodne kotlovnice. Uporabom biomase kao obnovljivog izvora

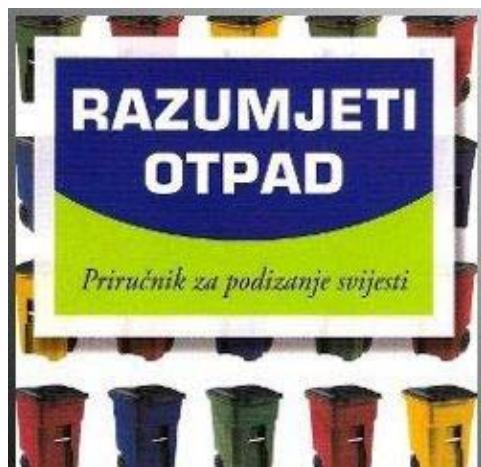

Pogon za sortiranje otpada

energije u svrhu proizvodnje toplinske energije zaokružen je sustav gospodarenja otpadom u Gradu Križevcima koji se između ostalog očituje kako u izdvajaju i ponovnoj uporabi korisnog otpada, tako i u iskorištavanju energetski bogatih svestava otpada.

Veliki postotak izdvojenog otpada rezultat je trogodišnje edukacije građana putem letaka, novina, radio emisija, edukativnih radionica za djecu vrtićke dobi kao i predavanja za sve učenike osnovnih i srednjih škola na temu važnosti izdvojenog skupljanja otpada za zaštitu okoliša. Edukacija je ključ uspješnosti provedbe projekta izdvojenog skupljanja otpad i ako se sustavno provodi, dobri rezultati odvajanja otpada neće izostati.

(Dijana Mijač Dretar, voditeljica sustava kvalitete i zaštite okoliša, Komunalno poduzeće Križevci d.o.o.)

Što je Kaštijun za Istrane

Moderan Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun planiran je za potrebe stanovništva Istarske županije, a osnivači su Grad Pula s učešćem od 51% i Istarska županija s 49%. Riječ je o Centru koji će primjenom moderne tehnologije sprječiti zagađivanje okoliša te omogućiti maksimalno iskorištavanje vrijednih sirovina koje se mogu dobiti i reciklirati iz otpada. Zahvaljujući Centru, Istra će biti među prvim hrvatskim županijama koje će primjeniti visoke standarde EU-a u gospodarenju otpadom.

Svrha projekta uspostava je cijelovitog sustava gospodarenja otpadom kojeg u osnovi čine Centar za gospodarenje otpadom Kaštijun (Centar) i šest pretevarnih stanica. Centar se sastoji od zone za obradu otpada i ulazno-izlazne zone s odlagalištem te pratećom infrastrukturom. Zonu za obradu otpada čini postrojenje za mehaničko-biološku obradu otpada s manipulativnom površinom i pripadajućom infrastrukturom, kapaciteta 90.000 tona godišnje, u kojem se kombiniranjem mehaničkog i biološkog postupka obrade otpad stabilizira, dobiva se gorivo iz otpada i smanjuje volumen otpada koji je potrebno odložiti. Ulazno izlazna zona sa odlagalištem sastoji se od radne zone i građevina (porta,

vage, postrojenja za pranje podvozja, servisnog centra, uređaja za obradu otpadnih voda, reciklažnog dvorišta i dr.), dok se zona za odlaganje sastoji od ploha za odlaganje metanogene frakcije, ploha za neopasni proizvodni otpad i sustava za otplinjavanje. Centar je u gradnji i završetak radova planira se do kraja 2014. godine.

Priprema projekta i kandidiranje za sufinanciranje sredstvima Europske unije vrlo je zahtjevan i složen proces. Za realizaciju Projekta osigurano je oko 27 milijuna

milijuna eura bespovratnih sredstava odnosno 77% vrijednosti projekta. Kroz program Europske unije sufinancirane su i aktivnosti za informiranje i edukaciju javnosti, čime su kroz prezentacije projekta TV i radijskim spotovima, 3D prikazom centra, jumbo plakatima, letcima i brošurama pojašnjene njegove karakteristike i korist koju će građani imati uspostavom novog sustava gospodarenja otpadom. Nakon svih aktivnosti na informiranju javnosti građani su projekt puno bolje prihvatali.

Opasni otpad u Hrvatskoj

Samo trećina opasnog otpada završi u kontroliranim uvjetima

Prema završnom izvješću projekta "Razvoj sustava upravljanja opasnim otpadom, uključujući uočavanje i upravljanje 'kriznim točkama' u Hrvatskoj", izdanog u 2010.godine, koji se financirao iz fonda EU-a, procjenjuje se da u Hrvatskoj nastaje čak 256.850 tona opasnog otpada godišnje, od čega se oko 22.000 tona odnosi na otpad koji nastaje u kućanstvima. Te se procjene temelje na promatranju gospodarskih i ostalih aktivnosti u zemlji, a ne odnose se na stvarno prijavljene podatke koje prikuplja Agencija za zaštitu okoliša - AZO (www.azo.hr).

Kao opasni otpad definiramo onaj koji ima jedno od sljedećih svojstava: eksplozivnost, zapaljivost, reaktivnost, toksičnost, nagrizanje, nadražljivost, infektivnost, karcinogenost, mutagenost, svojstvo ispuštanja otrovnih plinova kemijском reakcijom ili biološkom razgradnjom. Znamo li gdje taj otpad u Hrvatskoj završava? Uglavnom ne. Prema podacima skupljenim u AZO-u na godišnjoj razini evidentira se samo oko 35 % ukupno nastalih količina opasnih tvari. To znači da svake godine u Hrvatskoj oko 165.000

tona opasnih tvari odlazi u nepoznatom pravcu I završava na nepoznatim lokacijama. Možemo prepostaviti da značajan dio završi u okolišu. U istoj se studiji na temelju postojećih pokazatelja predviđa da će se količine opasnog otpada koje nastaju u Hrvatskoj povećavati te da će 2030.g. nastajati oko 400.000 tona godišnje. Hoće li istim trendom rasti količine odbačene u okoliš? Ne bi trebalo biti tako, a značajnu odgovornost nose upravo općine i gradovi. (M.R.)

— Mračna strana najboljih : U Danskoj ima 15 000 toksičnih lokacija, sumnja se na još 14 000

Samo stručnjaci koji su godinama pratili načine postupanja s otpadom u Danskoj nisu bili šokirani rezultatima istraživanja danskog ministarstva zaštite okoliša iz studenoga 2013. koje je ukazalo na čak 15000 evidentiranih toksičnih lokacija diljem te zemlje sjeverne Europe, često nazivane liderom EU-a u gospodarenju otpadom. Mnogi su se upitali kako je moguće da se to dogodilo te koji je uzrok tako teškog zagađenja tla koje je natjeralo državne službe da traže od roditelja da djeci zabrane igranje u dvorištu. Saznalo se čak da su dvije obitelji evakuirane iz svojih domova. Danska je ipak visoko razvijena i organizirana zemlja u kojoj je važno identificirati stvarne uzroke problema te se s njima suočiti. Ustanovljeno je da uzrok seže i do pedeset godina unatrag, u vrijeme razvoja ekonomije, kad ljudi nisu toliko marili za primjerenouzbrinjavanje opasnih tvari, npr. onih iz kemijskih čistionica, mehaničarskih radionica, lakirernica, skladišta kemikalija, industrijskih postrojenja, ilegalnih odlagališta otpada, isl koje su nekontrolirano ispuštane u okoliš. (Izvor: DR Forsiden, www.dr.dk)

Reciklažno dvorište u malom danskom mjestu

Posljedice su mjerljive tek danas, u obliku ozbiljnih zdravstvenih problema stanovništva i u obliku paprenog troška čišćenja i dekontaminacije 15 000 – 29 000 lokacija na kojima gdje ljudi žive. Radi se o stotinama milijuna eura koje će Danci morati platiti.

Situacija u Hrvatskoj danas mogla bi se usporediti sa situacijom u Danskoj prije više desetaka godina. Stotine tona opasnog otpada godišnje odlaze u nepoznatom pravcu i završe na javnosti nepo-

znatim lokacijama. Prepostavlja se velikim dijelom u našem okolišu.

Aktivnost pravilnog gospodarenje otpadom kompleksan je sustav koji uključuje mnoge aktere, od nadležnog ministarstva, Agencije za zaštitu okoliša, regionalne i lokalne samouprave, ovlaštene sakupljače, obrađivače te građane. Svaki subjekt u nizu dužan je preuzeti dio odgovornosti. Ono što jedinice lokalne samouprave mogu i trebaju činiti na svom području svakako je otvaranje reciklažnih

Primjeri skupljanja opasnog otpada iz kućanstava u Nizozemskoj i Belgiji

U Nizozemskoj i Belgiji jedinice lokalne samouprave zadužene su za odvojeno sakupljanje opasnog otpada iz kućanstva. Skuplja se u reciklažnim dvorištima u koja građani mogu odložiti otpad sami ili ga skupljaju posebni putujući kamioni koji redovito obilaze više lokacija u općini prema unaprijed dogovorenom rasporedu, najmanje jednom mjesečno. U reciklažnim dvorištima moguće je odložiti i sve ostale vrste reciklabilnog otpada iz kućanstva.

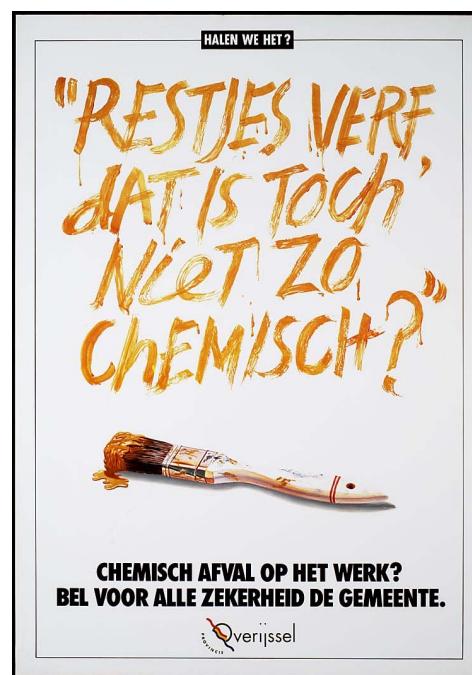
Građanima u pravilnom odlaganju uvijek pomaže stručna osoba kako bi se sprječilo miješanje različitih opasnih tvari. Na taj se način podiže razina sigurnosti pri odlaganju i građane educira o važnosti savjesnog postupanja te priprema otpad za daljnju reciklažu.

Prozvodi koji mogu postati opasni otpad nose posebnu oznaku na ambalaži pa je važno znati je prepoznati.

U trgovine mogu biti vraćene neke vrste opasnog otpada poput starih baterija, lijevkova i električkog otpada. U Nizozemskoj se primjerice tako godišnje skupi između 1,2 kg i 1,4 kg po osobi. Oko 60% opasnog otpada iz kućanstva može biti reciklirano.

Uspješnost odvajanja opasnog otpada leži upravo u prepoznavanju značaja jedinica lokalne samouprave kao najvažnijeg aktera u procesu edukacije i komunikacije s građanima.

(Izvor: gazette.com)

Doprinos regionalne mreže NALAS gospodarenju otpadom

EK predlaže smanjenje upotrebe plastičnih vrećica

Model troškovnika za gospodarenje čvrstim otpadom u Jugoistočnoj Evropi (The Cost and Finance Model for Solid Waste Management in SEE - CFM), pripremljen u okviru regionalne organizacije NALAS (Mreže udruga lokalne samouprave u JIE) operativan je i od prosinca 2013. dostupan svim potencijalnim korisnicima, prije svega lokalnoj samoupravi odnosno komunalnim poduzećima. (<http://www.nalas.eu/>)

Radi se o online aplikaciji čija je svrha stjecanje boljeg uvida u strukturu troškova upravljanja otpadom. Model se temelji na tipičnim aktivnostima kao što su skupljanje, prijevoz, odvajanje i odlaganje i pomaže definiranje troškova svake od tih aktivnosti te bolje upravljanje njima. Može biti korišten od strane operatora otpada za utvrđivanje stvarnih troškova njihovog rada unosom podataka iz bilance i izvještaja za planiranje, ali i različitim scenarijima projiciranih unosom datuma. Na taj način operateri mogu predvidjeti koji će troškovi nastati iz njihova poslovanja i lakše i preciznije definirati odgovarajuću cijenu usluge. Osim toga

može se pratiti učinkovitost tvrtke, performanse i pretpostaviti hoće li planirana cijena biti opravdana ili ne. Model također može služiti kao alat za identifikaciju i uvažavanje općih finansijskih podataka sustava gospodarenja otpadom u lokalnoj samoupravi, a možda i pomoći u definiranju i primjeni politika čiji je cilj osiguravanje kvalitete usluge građanima po što nižoj cijeni. Dostupan je i na <http://costfinancemodel.com/>.

Europska komisija donijela je prijedlog smanjenja upotrebe laganih plastičnih vrećica. Svake godine više od osam milijardi plastičnih vrećica završi kao otpad diljem Europe te nanosi golemu štetu okolišu, osobito ribama i pticama koje gutaju čestice plastike. Neke su države članice u pogledu smanjenja upotrebe plastičnih vrećica već postigle izvrsne rezultate. Kada bi i ostali slijedili njihov primjer, mogli bismo smanjiti ukupnu

potrošnju u Europskoj uniji za čak 80 posto. Prijedlog Komisije državama članicama omogućuje da same odaberu najbolji način za ostvarenje potrebnog smanjenja. Mjere mogu obuhvaćati gospodarske instrumente, npr. naknade, ograničenja vezana uz stavljanje na tržiste, npr. zabrane, ili pak definiranje nacionalnih ciljeva glede smanjenja. Dodatne informacije: [IP/13/1017](#)

Naša posla

Stečena prava?

Zanimljivu priču iz Omiša prenijela je nedavno Slobodna Dalmacija. Radnici tamošnjeg komunalne tvrtke Peovica, njih više od pedeset, od generalnog direktora do smetlara na ulici nikada u svom životu nisu platili nijedan račun za odvoz smeća. Javnosti je ovaj kuriozitet otkrio Leonardo Ljubičić, novi direktor tvrtke, koji ne snosi nikakvu odgovornost ali se ispričao građanima za skandaloznu situaciju koju je naslijedio. Ne zna se za koliki je iznos tvrtka na taj način oštećena, ali pretpostavlja se da bi od 1991. godine do danas taj iznos mogao biti između 700 tisuća i milijun kuna.

Njegov prethodnik Nikša Nikola Mimica ne vidi ništa sporno niti mu je neugodno pred građanima. Tvrdi da je tu praksu naslijedio iz Jugoslavije, a on je na čelo komunalne tvrtke došao 1991. godine. Na pitanje je li mu to normalno odgovorio je kako mu je „bilo čudno, ali tko je on da dira u stečena prava radnika“ i dodao da je prihvatio sugestiju prethodnika da bude socijalno osjetljiv prema radnicima.

Dogadjaji i aktivnosti od rujna do prosinca 2013.

Svjetski summit lokalnih i regionalnih lidera u Rabatu

U marokanskom glavnom gradu Rabatu održan je od 1. do 4. Listopada 2013. svjetski summit lokalnih i regionalnih lidera. Skup u Rabatu okupio je 3700 lokalnih i regionalnih lidera sa svih kontinenata koji su pod nazivom "Imagine Society, Build Democracy" raspravljali o mogućim rješenjima za izazove koje je pred lokalne i regionalne lidere i građane koje oni predstavljaju stavilo današnje globalno društvo. Na summitu su, među ostalima, sudjelovali gradonačelnici brojnih velikih svjetskih gradova kao što su Istanbul, Dakar, Santiago i dr. Na marginama summita održan je sajam RABAT EXPO koji je posjetilo više desetaka tisuća posjetitelja. Summitu u Rabatu prisustvovao je i predsjednik UORH-a Đuro Bukvić kao član izaslanstva NALAS-a u kojem obnaša dužnost prvog dopredsjednika.

Izborna skupština UORH-a

Udruga općina u RH održala je 25. listopada 2013., u hotelu International u Zagrebu, redovnu godišnju sjednicu Skupštine Udruge koja je, nakon isteka

četverogodišnjeg mandata, ovom prigodom bila i izborna. U prisutnosti više od 120 predstavnika općina članica Skupština je izabrala novi Upravni odbor UORH-a. Na dužnost predsjednika UORH-a ponovo je izabran Đuro Bukvić, a dužnosti dopredsjednika preuzeli su Snježana Bužinec (načelnica Općine Jakovlje) i Martin Baričević (načelnik Općine Jasenice). Vrijeme održavanja sjednice skupštine bilo je pomaknuto u odnosu na uobičajeno zbog održavanja lokalnih izbora u svibnju i lipnju ove godine. Skupštinu UORH-a pozdravio je ministar uprave Arsen Bauk.

NALAS predstavio model troškovnika za gospodarenje čvrstim otpadom

NALAS, regionalna mreža udruga lokalne samouprave u jugoistočnoj Europi, pripremio je za uporabu online aplikaciju „Model troškovnika za gospodarenje čvrstim otpadom u Jugoistočnoj Europi“ (The Cost and Finance Model for Solid Waste Management in SEE - CFM). Model troškovnika operativan je i od prosinca 2013. dostupan svim potencijalnim korisnicima, prije svega lokalnoj samoupravi odnosno komunalnim poduzećima. Njegova je svrha stjecanje boljeg uvida

u strukturu troškova upravljanja otpadom budući da se temelji na tipičnim aktivnostima kao što su skupljanje, prijevoz, odvajanje i odlaganje. Može također služiti kao alat za identifikaciju i obradu općih finansijskih podataka sustava gospodarenja otpadom u lokalnoj samoupravi, a možda i pomoći u definiranju i primjeni politika čiji je cilj osiguravanje kvalitete usluge građanima po što nižoj cijeni.

Posjet međunarodne sekcije švedske udruge lokalnih i regionalnih vlasti

U sklopu redovnog godišnjeg plana aktivnosti zaposlenici međunarodne sekcije SALAR-a, švedske udruge lokalnih vlasti i regija, posjetili su Hrvatsku i 7. studenoga 2013. susreli se s predstvincima Udruge općina i razmjenili iskustava u području rada i djelatnosti obiju udruga.

UORH i Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta u Rijeci potpisali sporazum o suradnji

Na margini održavanja konferencije „Lokalni ekonomski razvoj u uvjetima krize“, održane 2. i 3. prosinca u Zagrebu, potписан je sporazum o suradnji UORH-

a i Centra za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (CLER). Sporazum se odnosi na sudjelovanje UORH-a u implementaciji Programa certifikacije gradova i općina s povoljnim poslovnim okruženjem (www.bfc-see.org). Business Friendly Certification South-East Europe (BFC SEE) projekt je koji se implementira u više država u regiji u okviru kojega se uključenim lokalnim jedinicama, nakon ispunjenja niza kriterija i procedura, izdaje certifikat kojim se lokalnu jedinicu proglašava sredinom s povoljnim poslovnim okruženjem. Iz Republike Hrvatske dosad su certifikat dobili samo gradovi Bjelovar i Ivanec, a pristupanje UORH-a projektu omogućit će da u projektu sudjeluju i neke hrvatske općine.

Estonska udruga općina i UORH potpisali Sporazum o suradnji

Dopredsjednik Estonske udruge općina Vello Jõgisoo, izvršni direktor Estoniske udruge općina (EMOVL) Ott Kasuri, savjetnici Aare Vabamägi i Sirje Ludvig, predstavnica projekta LEADER Merike Luuk i predstavnica inicijative Rural Homeside Külli Vollmer posjetili su 16. studenoga 2013. Udrugu općina u RH

susrevši se s dopredsjednicom Snježanom Bužinec i izvršnim direktorom Mladenom Ivanovićem i tom je prigodom potpisana Sporazum o suradnji dviju udruga. Gosti iz Estonije tijekom trodnevnog boravka posjetili su i Hrvatsko primorje te se susreli s čelništvom općine Viškovo.

[Predstavljena inicijativa za osnivanje etične banke](#)

U prisustvu predstavnika lokalne samouprave i uz moderiranje predsjednika UORH-a Đure Bukvića u Zagrebu je 12. prosinca 2013. predstavljena inicijativa za osnivanje etične banke. Etična banka je koncept koji u zapadnim demokracijama postoji već više desetljeća. Radi se o demokratski vođeno socijalnom poduzeću koje je osmišljeno s ciljem pružanja najboljih bankarskih usluga, uz istovremeno promoviranje održivog ekonomskog i socijalnog razvoja zajednica u kojima posluje.

[Održane dvije obuke o ZUP-u](#)

U organizaciji UORH-a u Osijeku (6. i 7. studenoga) i Vinkovcima (13. i 14. studenoga) je održana obuka o Zakonu o općem upravnom postupku. Dvema obukama prisustvovalo je oko dvadesetak službenika s područja Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije.

[Stručna služba UORH-a dobila novog zaposlenika](#)

Nakon provedenog selekcijskog postupka stručna služba UORH-a osnažena je diplomiranim pravnikom. Od 12. studenoga 2013. u stručnoj službi je zaposlen Ante Martić kojemu je prethodno radno mjesto bilo Ministarstvo socijalne politike i mlađih.

[Predsjednik Bukvić u Međimurskoj županiji](#)

Tijekom kolegija gradonačelnika i načelnika održanog 16. prosinca 2013. u Čakovcu predsjednik UORH-a Đuro Bukvić obratio se načelnicima općina s područja Međimurske županije i izvjestio ih o radu UORH-a i glavnim temama kojima se Udruga općina u ovom trenutku bavi. Istaknuo je nužnost zajedničkog nastupa svih općina prema tijelima središnje vlasti i pozvao općine s područja Međimurske županije da postanu članice UORH-a i pridruže se zajedničkim naporima u izgradnji sustava lokalne samouprave.

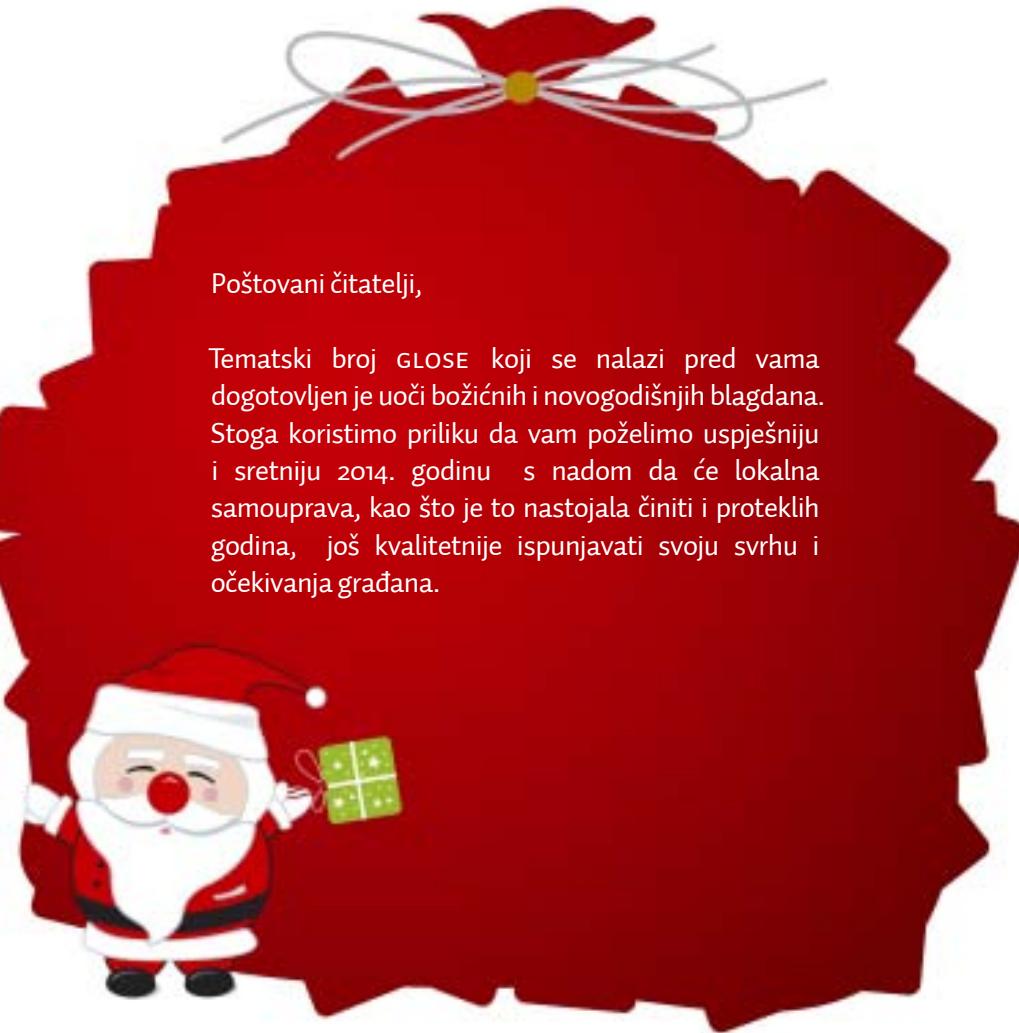
[Nove članice UORH-a](#)

Općine Sveti Ilijas, Viškovo, Selca i Veliko Trgovišće pridružile su se svojim članstvom Udrizi općina u RH tijekom posljednjeg kvartala 2013. godine i tako povećale broj članica na 279.

Božićna čestitka

Poštovani čitatelji,

Tematski broj GLOSE koji se nalazi pred vama dogotovljen je uoči božićnih i novogodišnjih blagdana. Stoga koristimo priliku da vam poželimo uspješniju i sretniju 2014. godinu s nadom da će lokalna samouprava, kao što je to nastojala činiti i proteklih godina, još kvalitetnije ispunjavati svoju svrhu i očekivanja građana.

Impressum

Izdavač: Udruga općina u rh

Uredništvo: Udruga općina u rh

Hrgovići 59, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: +385 1 3689 152; 154; 153

Fax: +385 1 3637 116

e-mail: info@udruga-opcina.hr

web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Komentare, vijesti i ostale priloge šaljite na: info@udruga-opcina.hr

Grafičko oblikovanje: Nina Ivanović

fotografije: <http://freedigitalphotos.net>, Agencija za zaštitu okoliša (AZO), Zelena akcija